

Ruimtelijke chaos in de praktijk: plannen voor industriegebied naast AZ Delta in Roeselare

Onze regio staat bekend om zijn ruimtelijke wanorde: industrie-, landbouw- en woongebieden, infrastructuur en enkele snippers natuur; alles ligt zo verspreid en tegelijk zo dicht bij elkaar dat het lijkt alsof ons landschap in een mixer heeft gezeten. Met deze tekst willen we deze chaos even aan de kaak stellen, in het bijzonder voor de omgeving van AZ Delta campus Rumbeke in Roeselare. Daarvoor moeten we ons even doorheen een zwaar ingekorte geschiedenis van de ruimtelijke planning slaan.

Vóór de jaren '60 en '70 bestonden er nog geen ruimtelijke plannen: alles kon overal en gemeentebesturen

speelden een belangrijke rol in het toekennen van vergunningen. Toen was de ruimte ook nog 'eindeloos' door een lagere bevolkingsdruk (9.650.000 inwoners in 1970 tegen 11.760.000 nu) en een beperktere industrialisering.

In 1972 trad het gewestplan in werking. Dit bodembestemmingsplan werd ontwikkeld vanaf de jaren '60 en duidt aan waar er ruimte is voor bijvoorbeeld industrie, landbouw of wonen. Het werd al snel als stroef ervaren, iets dat moeilijk aangepast kon worden. Bovendien werden de bestemmingskeuzes beïnvloed door economische belangen, financiële overwegingen en (gemeente) politiek.

In 1991 volgde het 'Algemeen Plan van Aanleg' of APA. Dat is een gedetailleerder bodembestemmingsplan met stedenbouwkundige voorschriften voor een hele gemeente. Roeselare is een van de weinige steden met een APA. De plaatselijke natuur- en milieuverenigingen hebben daarop dat ogenblik al bezwaar tegen ingediend, onder meer omdat dit plan lintbebouwing en verspreide bewoning versterkt, zodat de open ruimte verder versnipperd raakt.

In 2012 volgde het 'Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan' of GRS. Dit plan wilde een antwoord bieden op de vraag op welke manier economie, industrie, landbouw, natuur, recreatie, toerisme, wonen, ... een plaats

Deze akkers en weilanden, pal naast het nieuwe ziekenhuis in Rumbeke, worden ontwikkeld als industriegebied. Meer dan 50 jaar geleden werd dit gebied ingekleurd als bedrijventerrein en nu maakt men er plots werk van. Het openbaar onderzoek daarrond hebben we compleet gemist, omdat we druk bezig waren om alle ontwikkelingen rond het 'Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan Bedrijvigheid Economische Subregio Roeselare' op te volgen.

zouden krijgen in de stad. Anders gezegd: hoe springen we in de toekomst om met onze ruimte? Het GRS is een verfijning van de visie uit het 'Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen' (PRS WVL) en het 'Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen' (RSV). Ook daar hebben wij bezwaar tegen ingediend om de ongebreidelde uitbreiding van de stad buiten de grote ring aan te klagen. In dat GRS ook veel mooie woorden als 'gezondheidscorridor', 'hoog architecturaal kwaliteitsniveau' en 'hoogwaardige bedrijvigheid', om een mikmak aan functies te combineren en zo opnieuw te bevestigen dat in Roeselare bijna alles bijna overal kan.

In 2017 besliste de Vlaamse Regering dat de Provincie West-Vlaanderen een proces mag opstarten om 430 hectare nieuw industriegebied aan te duiden. Ook in de 'Subregio Roeselare' gaat de Provincie, in samenwerking met de gemeenten Ardoosie,

Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledelegem, Lendeledede, Moorslede, Roeselare en Staden, op zoek naar nieuwe locaties voor bedrijventerreinen. Daarvoor wordt sinds 2022 aan het 'Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan' (PRUP) gewerkt.

Doorheen dat hele planningsproces krijg je te maken met – onze excuses voor het vakjargon – een startnota en een procesnota, publieke raadplegingen, adviesvragen, een scopingnota met MER-rapport, ... De argumentatie in die nota's is meestal iets als: landbouwgebied huppeldepup sluit aan op een bestaande industriezone, dus hier kunnen we uitbreiden. Maar met de ruimtelijke chaos die eigen is aan onze regio moet je al erg zoeken om een landbouwgebied te vinden dat nergens grenst aan een of ander industriegebied. Die redenering hebben we in onze bezwaarschriften omgedraaid: met kaartmateriaal en luchtfoto's konden we aantonen dat de meeste kandidaat-industriezones

eigenlijk veel meer aansluiten op nog resterende open (landbouw)ruimte!

Op donderdag 27 juni heeft de deputatie de locaties gekozen die verder onderzocht zullen worden. Daarbij dus ook 'Nieuw Abele Zuid +', het gebied ten zuidwesten van het kruispunt van de ring (N32) en de snelweg (E 403). Dit voorstel wordt nu voorgelegd aan de Vlaamse Minister van Omgeving en daarna volgt er nog een laatste participatiemoment voordat het PRUP definitief wordt vastgelegd.

Kaarten en plannen genoeg dus! Maar is er nu echt geen enkele deskundige ruimtelijke ordening die al die plannen eens naast elkaar legt en ziet dat én AZ Delta, de aanwezige bewoning, de huidige industriezone en het goedgekeurde PRUP helemaal niet matchen met elkaar?

Dit is het zoveelste voorbeeld van een plannenmakerij zonder samen-

Dat moet nog eens vele hectaren agrarisch gebied in deze zone omzetten in bedrijventerreinen. Een compleet foute keuze, gebaseerd op plannen van een halve eeuw oud. Ondertussen toont wetenschappelijk onderzoek aan dat groen en natuur in een ziekenhuisomgeving van onschatbare waarde zijn voor patiënten, bezoekers en personeel. Foto: Peter Hantson.

Overzicht van het gebied ten zuidwesten van het kruispunt van de ring (N32 – bovenaan / horizontaal) en de snelweg (E 403 – rechts / verticaal).

Links het Gewestplan uit 1972. Geel = agrarisch gebied, groen 'T' = bufferzone, paars 'RO' = regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter, rood = woongebied, rood-wit gearceerd = woongebied met landelijk karakter.

Rechts de actuele invulling van het gebied. Blauw = water, grijs = weg, rood = bebouwing. Het ziekenhuis werd ingeplant in wat oorspronkelijk landbouwgebied was en het grootste deel van het voorziene industriegebied, pal naast de oprit, is nog in landbouwgebruik, maar wordt binnenkort 'ontwikkeld'.

Kaarten: www.geopunt.be

hang, waarbij een eenzijdig industrieel perspectief dominant aanwezig is en waarbij volksgezondheid en welzijn – in dit geval ook van de patiënten en het personeel van AZ Delta – niet echt meegeteld worden. Veel vertrouwen in de vroegere keuzes van het Roeselaarse stadsbestuur hebben we ook niet: mogen we er bijvoorbeeld even op wijzen dat de bevolking, door de nieuwe afvalverwerkende industrie langs de E403 in Rumbeke, met een nieuwe bron van PFAS-vervuiling wordt geconfronteerd?

Natuurpunt Mandelstreek verzet zich tegen deze gang van zaken! Laat ons de kaart trekken van gezondheid en welzijn, zeker in de omgeving van AZ Delta. Wat zijn de wetenschappelijke argumenten?

Van wandelen in de natuur knapt een mens op: om tot die conclusie te komen hoeft je geen wetenschap-

per te zijn. Maar het is wel zo prettig dat de wetenschap keer op keer bevestigt dat het positieve effect van groen niet alleen maar 'tussen de oren' zit.

Groen draagt bij aan een betere mentale gezondheid. Omdat een groene omgeving uitnodigt om te bewegen en ontspannen, speelt groen een rol bij de vermindering van overgewicht, diabetes type 2, hart- en vaatziekten. Ook zien onderzoekers een gunstig effect tussen groen en hoe lang mensen leven, hoe zwaar baby's bij hun geboorte zijn en de werking van het immuunsysteem. Groen lijkt te zorgen voor een verbeterde nachtrust. Concentratie, geheugen en leerprestaties verbeteren bij contact met groen, met name bij kinderen. En er is meer: onderzoek toont ook aan dat patiënten die vanuit hun ziekenhuisbed naar groen kijken, minder behoefte hebben aan pijnstillers en sneller herstellen na een ingrijpende operatie.

Bij nieuwbouwprojecten in de zorgsector wordt daarom in toenemende mate gekozen voor zogenaamde 'healing environments'. Hierin spelen groen en natuur een grote rol. In enkele factsheets en artikelen presenteren onderzoekers van de VU Amsterdam, Wageningen University & Research en Groene Gezonde Ziekenhuizen hun bevindingen aan de hand van concrete omgevingsinterventies die de laatste jaren werden geïntroduceerd.

Welke aspecten van groen een impact hebben op gezondheid en welzijn, staat ook te lezen in het rapport 'Ontwerpen met groen voor gezondheid' (2006). Het rapport is geschreven voor ontwerpers van ziekenhuizen en andere gebouwen die kennis over gezondheidsbaten van groen willen toepassen in hun ontwerp. Aan de hand van verschillende stellingen onderbouwt het rapport de al bekende wetenschap-

pelijke kennis met bijhorende ontwerprichtlijnen. De onderzoekers besluiten dat het ontwerpen met groen in ziekenhuisomgevingen voor de gebruikers van het gebouw kan leiden tot:

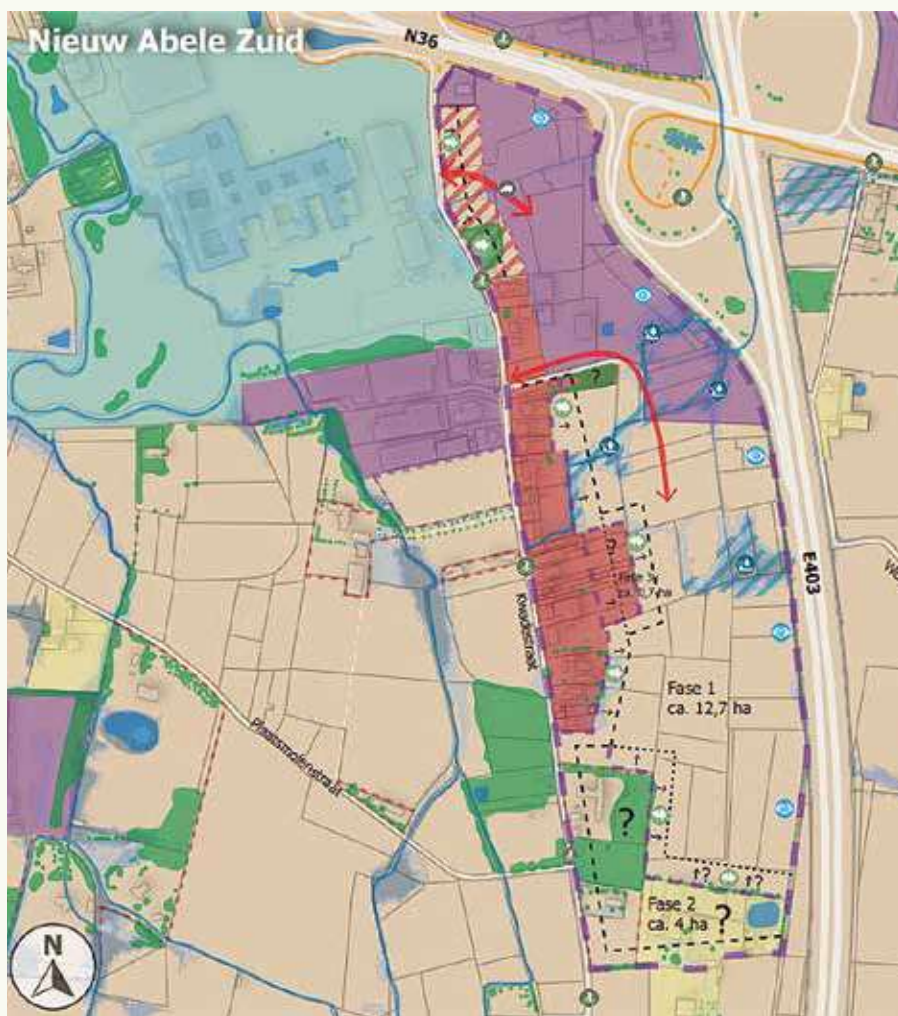
- minder stress bij patiënten, bezoekers en personeel;
- een hogere pijntolerantie en minder behoefte aan pijnstillers;
- een sneller herstel van patiënten;
- een verbetering van concentratie en prestaties van personeel;
- een hoger rendement van therapeutische programma's doordat patiënten lichamelijke inspanningen beter volhouden in een groene omgeving;
- een betere lichamelijke conditie bij patiënten, bezoekers en personeel omdat toegankelijk groen stimuleert tot beweging;
- minder klachten van eenzaamheid.

Het rapport schetst ook andere positieve effecten, zoals het versterken van de identiteit en de uitstraling van het gebouw, de bijdrage aan ecologische waarden en besparingen op klimaatbeheersing en waterberging.

We vinden het dus compleet ongepast om pal naast AZ Delta een nieuw industriegebied te ontwikkelen. Dat zijn twee ruimtelijke invullingen die niet samengaan. Daarom eist Natuurpunt Mandelstreke:

- het schrappen van Nieuw Abele Zuid.
- het schrappen van het PRUP Nieuwe Abele Zuid +.
- de realisatie van een 'groene zorgcorridor' tussen de E403, de lintbebouwing en AZ Delta.

Deze 'groene zorgcorridor' kan zorgen voor een beter welbevinden van patiënten, bezoekers en zorgverleners van AZ Delta en van alle mensen die daar in de buurt wonen. Bij de zorgverleners leeft nu al de vraag naar een groene omgeving om tussen de zorgopdrachten door even op zijn plooi en tot rust te komen, of om meer te kunnen bewegen.

De plannen voor 'Nieuw Abele Zuid +', het industriegebied dat het hele noordelijke deel van het landbouwgebied tussen de Kwadestraat en de E403 moet gaan opvullen. De omgeving van AZ Delta verdient beter. Kaart: PRUP Bedrijvigheid Economische Subregio Roeselare.

Deze groenzone kan perfect aansluiten bij de beperkte stedelijke groene sprokkels ten zuiden van AZ Delta en ten oosten van de dorpskern van Oekene en zo ook het vele beton van de campus en bijhorende parking compenseren.

Peter Hantson

Wie de links naar de vermelde artikels, ruimtelijke plannen en wetenschappelijke publicaties wil ontvangen, kan deze aanvragen via peter.hantson@skynet.be.

ECOSPOOR
DE WEG NAAR MEER BIODIVERSITEIT

JELLE QUARTIER
NATUURSTUDIEBUREAU

WWW.ECOSPOOR.BE